

CONSIDERAȚII PRIVIND STATUTUL ȘI REGIMUL REFUGIAȚILOR ÎN ROMÂNIA

Dr. Andrei Filipescu

The present article contains in a synthetic and systematic presentation a set of information regarding the main notions required to understand the refugees' regime in Romania from a theoretical point of view. The study exposes the legal provisions on the status and legal regime of the refugees, the methodological norms to apply this law and the subsequently related legal amendments. In order to help everybody that could wish to deepen into these notions, we refer to valuable reference books in the field. At the end of the article, we make a comparative analysis of some aspects of law.

1. Sediul materiei: O.G. nr.102 publicată la 3 septembrie 2000¹, privind statutul și regimul refugiaților în România abrogă Legea nr.15/1996 care reglementa anterior statutul și regimul refugiaților, precum și actele normative emise pentru aplicarea acestei legi. Legea nr. 323/2001 a aprobat O.G. nr.102/2000. H.G. nr. 622/2001 a aprobat Normele metodologice de aplicare a O.G. nr.102/2000 privind statutul și regimul refugiaților în România, republicată în Monitorul Oficial nr. 198/2005. Această ordonanță a mai fost modificată și completată prin O.G. nr. 13/2002 (O.G. nr.13/2002 a fost aprobată prin Legea nr. 264/2002), O.U.G. nr.76/2003, O.G. nr. 43/2004 și O.G. nr. 44/2004. Ca urmare a acestor modificări și completări ulterioare, O.G. nr. 102/2000 privind statutul și regimul refugiaților în România a fost republicată în Monitorul Oficial nr. 1136/2004.

2. Formele de protecție a refugiaților Aceștia pot beneficia de următoarele forme de protecție (art.1) :

A. statutul de refugiat; B. protecție umanitară condiționată; C. protecție umanitară temporară

A. Statutul de refugiat. Acest statut se poate acorda la cererea străinului care, în urma unei temeri bine întemeiate de a fi persecutat pe considerente de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică, se află în afara țării de origine și care nu poate primi sau, ca urmare a acestei temeri, nu dorește protecția acestei țări (art.2 alin.1).

Prin termenul „*țară de origine*”, în cazul unei persoane care deține mai multe cetățenii, se înțelege fiecare țară al cărui cetățean este, iar în cazul unei persoane fără cetățenie, țara în care acesta își are domiciliul (art.2 alin 2).

Statutul de refugiat se acordă, pe lângă străinului care îndeplinește condițiile arătate la cerere, și soției sau, după caz și soțului, precum și copiilor minori cu excepția cazurilor în care persoanele respective se află în una dintre situațiile în care străinului nu i se acordă statutul de refugiat prevăzut la art. 4 din O.G. nr. 102/2004, republicată (art.3, alin1).

În această situație este vorba numai de căsătoriile încheiate de persoana căreia i s-a recunoscut statutul de refugiat înainte de intrarea pe teritoriul României (art.3 alin. 2) astfel că numai în cazul acestor căsătorii se poate acorda statutul de refugiat și, după caz, soției sau soțului, precum și copiilor minori.

---

¹ Pentru reglementarea statutului și regimului refugiaților în România în temeiul O.G. nr. 102/2000 (până la republicare), vezi Ion P. Filipescu, Andrei I. Filipescu, *Drept internațional privat*, Ed. Actami, București, 2002, pag. 255-264

Statutul de refugiat nu se acordă persoanei care² (art.4) :

a. a comis o infracțiune contra păcii ori o infracțiune la care se referă convențiile internaționale la care România este parte ; b) a comis o infracțiune gravă de drept comun în afara României înainte de a fi admis pe teritoriul acesteia ca refugiat; c) a comis fapte care sunt contrare scopurilor și principiilor enunțate în Carta Organizației Națiunilor Unite .

B. Protecția umanitară condiționată. Se poate acorda străinului care nu îndeplinește condițiile pentru a i se acorda statutul de refugiat (prevăzute de art.2 alin.1) și cu privire la care există motive serioase să se creadă că, dacă va fi returnat în țara de origine, riscă să sufere o vătămare a drepturilor sale constând în (art.5) :

a. condamnarea la pedeapsa cu moarte sau executarea unei astfel de pedepse; b. tortură, tratamente sau pedepse inumane ori degradante; c. o amenințare serioasă, individuală, la adresa vieții sau integrității ca urmare a violenței generalizate în situații de conflict armat intern sau internațional, dacă solicitantul face parte din populația civilă.

C. Protecția umanitară temporară. Se poate acorda persoanelor care provin din zonele de conflict, în perioade de conflicte armate, în care România nu este angajată (art.6 alin.1). Măsurile și perioada pentru care se acordă protecția umanitară temporară sunt stabilite de către Guvernul României (art.6 alin.2).

3. Procedura acordării statutului de refugiat. Se deosebesc situațiile : A. *Procedura ordinară*; B. *Procedura accelerată*; C. *Procedura în cazul cererilor pentru acordarea statutului de refugiat depuse în punctele pentru trecerea frontierei de stat* (art.7-35)

A. Procedura ordinară:

a. o persoană este considerată solicitant al statutului de refugiat din momentul manifestării de voință, exprimată în scris sau oral în fața autorităților competente, din care să rezulte că acesta solicită protecția statului român, pentru unul din motivele prevăzute de O.G. nr. 102/2000, republicată (art.7 alin.1)

b. pentru acordarea statutului de refugiat în România, străinul se adresează personal cu o cerere scrisă Oficiului Național pentru Refugiați din cadrul Ministerului Administrației și Internelor sau organelor teritoriale ale acestui minister (art.7, alin.2). În cazul străinului minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani, interesele acestuia sunt susținute de reprezentantul său legal, iar în lipsa acestuia i se numește un reprezentant legal în conformitate cu prevederile legii române (art.9 alin.1). După împlinirea vârstei de 14 ani minorul poate depune personal cererea și i se poate numi un reprezentant legal în conformitate cu prevederile legii române (art.9 alin.2) Până la numirea unui reprezentant legal Oficiul Național pentru Refugiați asigură minorului protecția necesară (art.9 alin.3)

c. Cererea de acordare a statutului de refugiat se depune de îndată ce : solicitantul s-a prezentat într-un punct de control pentru trecerea frontierei de stat; solicitantul a intrat pe teritoriul României; au survenit evenimente în țara de origine a solicitantului , care îl determină să ceară protecție, pentru străinul cu drept de ședere în România (art.7 alin.3)

d. Împotriva persoanei care a solicitat statutul de refugiat nu pot fi luate măsuri de expulzare sau de returnare forțată de la frontieră ori de pe teritoriul României, atâta vreme cât nu există o dispoziție executorie de părăsire a teritoriului, cuprinsă în hotărârea de respingere a cererii sale de acordare a statutului de refugiat (art.8).

e. După primirea cererii de acordare a statutului de refugiat organul teritorial al Ministerului Administrației și Internelor *eliberează solicitantului o adeverință provizorie,*

---

² Vezi și A. Fuerea, *Drept internațional privat*, Ed. Universul Juridic, București, 2005, pag. 136.

care ține loc de document temporar de identitate în România și asigură transportul gratuit până la Oficiul Național pentru Refugiați (art.10 alin.1).

În cazul în care cererea a fost depusă la organele teritoriale ale Ministerului Administrației și Internelor dintr-un punct de control pentru trecerea frontierei de stat, organele poliției de frontieră eliberează adeverința provizorie numai după ce străinul primește permisiunea de a intra pe teritoriul României și asigură transportul gratuit până la Oficiul Național pentru Refugiați (art.10 alin.2).

Dacă cererea s-a depus la Oficiul Național pentru Refugiați, acesta eliberează solicitantului un document provizoriu de identitate (art.10 alin.3)

În cazul în care solicitantul nu dispune de mijloacele materiale, Oficiul Național pentru Refugiați îi poate stabili un *loc de reședință* și îi asigură *asistență materială* necesară pentru întreținerea pe întreaga durată a procedurii de acordare a statutului de refugiat (art.10 alin.4)

Chiar dacă străinul are mijloacele materiale necesare pentru întreținere Oficiul Național pentru Refugiați îi poate stabili un *loc de reședință* și poate dispune *transportarea lui* cu însoțitor în acel loc, la solicitarea organelor competente dacă: există motive justificate de interes public, siguranță națională, ordinea politică, protecția sănătății și moralității publice, protecția drepturilor și libertăților altor persoane (art.10 alin.5).

f. O situație specială există când străinul a tranzitat anterior o țară sigură și i s-a oferit deja protecția în acea țară sau a avut ocazia, la frontieră ori pe teritoriul acesteia, să contacteze autoritățile pentru a obține protecție, Oficiul Național pentru Refugiați poate decide retrimiteră străinului în țara respectivă, fără analizarea pe fond a cererii sale (art.11, alin.1). Oficiul Național pentru Refugiați poate analiza cererea depusă de străin chiar dacă acesta se află în situația menționată cu acordul expres al solicitantului (art.11 alin.2).

Potrivit art.12 din O.G. nr. 102/2000, republicată, sunt considerate țări terțe sigure statele membre ale Uniunii Europene. De asemenea, sunt considerate state terțe sigure și alte state stabilite prin ordin al ministrului administrației și internelor, la propunerea Oficiului Național pentru Refugiați, cu respectarea următoarelor condiții :

- pe teritoriile acestor state viața sau libertatea solicitantului nu este și nu va fi amenințată, în sensul art.33 din Convenția privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva la 28 iulie 1951, la care România a aderat prin Legea nr.46/1991;

- pe teritoriile acestor state, străinul nu riscă să fie supus torturii sau tratamentelor inumane ori degradante;

- în statele respective străinului i se asigură protecția efectivă împotriva returnării în țara de origine, în sensul Convenției privind statutul refugiaților menționată, precum și în baza informărilor efectuate de Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați cu privire la practica aplicării principiului nereturnării.

g. Intervievarea, analizarea motivelor invocate și *decizia* asupra cererilor sunt de competența Oficiului Național pentru Refugiați (art.13 alin.1). Ministerul Afacerilor Externe furnizează periodic materiale de sinteză referitoare la situația din țările de origine ale solicitanților statutului de refugiat , precum și răspunsuri la solicitările punctuale ale Oficiului Național pentru Refugiați, necesare în vederea soluționării cererilor de acordare a acestui statut (art.13 alin.5)

Totodată, Oficiul Național pentru Refugiați consultă Ministerul Afacerilor Externe în vederea stabilirii țărilor unde, în general, nu există risc serios de persecuție și țărilor terțe sigure (art.13 alin 6)

h. Până la soluționarea cererii străinului de acordare a statutului de refugiat prin hotărâre definitivă și irevocabilă, acesta are *drepturile și obligațiile* prevăzute de art.14, alin. 1.

i. Cererea pentru acordarea statutului de refugiat se soluționează în termen de 30 zile de la primirea acesteia. Soluționarea se face de funcționarii Oficiului Național pentru Refugiați, anume desemnați, numirea acestora făcându-se prin ordinul ministrului administrației și internelor.

În urma analizei cererii, se poate hotărî (art.15 alin.1) :

- acordarea statului de refugiat; acordarea protecției umanitare condiționate; respingerea cererii de acordare a statului de refugiat.

Dacă este nevoie de o documentare suplimentară, termenul de soluționare se prelungește cu cel mult 30 de zile (art.15 alin.2).

Admiterea sau respingerea cererii de acordare a statului de refugiat se face prin hotărâre, care se comunică de îndată, în scris solicitantului, prin comunicare directă de către reprezentanții Oficiului Național pentru Refugiați sau prin trimitere poștală la ultima reședință declarată a solicitantului (art.15 alin.3).

Împotriva hotărârii se poate face plângere în termen de 10 zile de la data primirii dovezii de comunicare sau a documentului prin care se constată că solicitantul nu se mai află la ultima reședință declarată. Introducerea plângerii în termenul menționat suspendă executarea dispoziției de părăsire a teritoriului României (art.16 alin.1).

Minorul care are vârsta sub 14 ani depune plângere prin reprezentantul său legal, iar cel peste 14 ani o poate depune personal sau prin reprezentantul său legal (art.16 alin.2).

Plângerea se soluționează de către judecătoria în a cărei rază teritorială se află structura competentă a Oficiului Național pentru Refugiați care a emis hotărârea (art.16 alin.3).

Plângerea se depune la Oficiul Național pentru Refugiați și va fi însoțită de copia de pe hotărârea de respingere a cererii de acordare a unei forme de protecție (art.16 alin.4)

Plângerea se înaintează de îndată instanței competente, care o va soluționa în termen de 30 de zile (art.16 alin.5).

Instanța se pronunță printr-o hotărâre motivată (art.16 alin.6).

Împotriva hotărârii instanței, contestatarul sau Oficiul Național pentru Refugiați poate declara recurs în termen de 5 zile de la pronunțare. Declararea recursului în termen suspendă executarea dispoziției de părăsire a teritoriului (art.16 alin.7).

Recursul se judecă în termen de 30 de zile de la înregistrarea sa pe rolul instanței de recurs (art.16 alin.8). Hotărârile instanței de fond nerecurate în termenul legal și hotărârile pronunțate în recurs sunt irevocabile și executorii (art.16 alin.9).

Plângerea, precum și celelalte acte de procedură privind soluționarea acesteia sunt scutite de taxa de timbru (art.16 alin.10)

j. Străinul este obligat să părăsească teritoriul României, în termen de 15 zile de la data la care dispoziția de părăsire a teritoriului, pronunțată în hotărârea de respingere a cererii sale de acordare a statului de refugiat, a devenit executorie (art.17 alin.1).

Dacă, din motive obiective, străinul nu poate părăsi teritoriul României, în termenul menționat, Ministerul Administrației și Internelor acordă acestuia dreptul de ședere în țară, în condițiile prevăzute de reglementările legale privind regimul străinilor în România (art.17 alin.2). Regimul străinilor în România este reglementat prin O.U.G. nr. 194/2002, republicată în Monitorul Oficial nr. 201/2004, modificată și completată prin Legea nr. 482/2004.

O nouă cerere de acordare a statutului de refugiat poate fi depusă numai dacă a fost pronunțată o hotărâre definitivă și irevocabilă asupra cererii anterioare și numai dacă sunt îndeplinite alternativ condițiile prevăzute de art.17 alin.3:

- au apărut elemente noi în timpul procedurii de soluționare a cererii anterioare, care nu au putut fi prezentate, din motive neimputabile solicitantului, cu condiția ca aceste elemente să nu fie rezultatul unor acțiuni provocate în scopul obținerii unei forme de protecție din partea statului român. Solicitantul este obligat să facă dovada existenței noilor motive invocate și a imposibilității prezentării lor cu ocazia soluționării cererii anterioare;

- au survenit transformări de ordin politic, social, militar sau legislativ în țara de origine, de natura a avea consecințe grave pentru solicitant.

Hotărârea se pronunță în termen de 5 zile, numai în baza noii cereri depuse. Împotriva hotărârii de respingere a noii cereri se poate face plângere care se soluționează în condițiile art.16, arătate mai înainte.

B. Procedura accelerată

a. Se urmează această procedură pentru următoarele cereri (art.18) :

- cererile evident nefondate ;

- cererile persoanelor care, prin activitatea ori prin apartenența lor la o anumită grupare, prezintă un pericol pentru siguranța națională ori pentru ordinea publică în România;

- cererile persoanelor care provin dintr-o țară unde, în general, nu există risc serios de persecuție;

- cererile străinilor cărora nu li se poate acorda statutul de refugiat în România deoarece au comis o infracțiune contra păcii și omenirii ori o infracțiune la care se referă convențiile internaționale la care România este parte;

- cererile străinilor cărora nu li se poate acorda statutul de refugiat în România deoarece au comis o infracțiune gravă de drept comun în afara României înainte de a fi admis pe teritoriul acesteia ca refugiat;

- cererile străinilor cărora nu li se poate acorda statutul de refugiat în România pentru că au comis fapte care sunt contrare scopurilor și principiilor enunțate în Carta Organizației Națiunilor Unite.

Cererile de acordare a statutului de refugiat minorilor neînsoțiți nu pot fi soluționate în procedură accelerată (art.18 alin.3)

Art.19 alin.1 și 2 arată situațiile în care cererea de acordare a statutului de refugiat este evident nefondata și cazurile în care există lipsa de fundament a invocării unei temeri de persecuție în țara de origine.

Potrivit art.20 alin. 1 din O.G. nr. 102/2000, republicată, sunt considerate țări în care în general nu există risc serios de persecuție (pe considerente de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică), statele membre ale Uniunii Europene, precum și alte state stabilite, la propunerea Oficiului Național pentru Refugiați, prin ordin al ministrului administrației și internelor (pe baza criteriilor enunțate de acest articol).

b. După efectuarea interviului și analizei motivelor invocate pentru acordarea statutului de refugiat, funcționarul competent al Oficiului Național pentru Refugiați se pronunță în termen de 3 zile de la primirea cererii (art.21. alin.1).

În cazul în care a fost pronunțată o hotărâre de respingere a cererii ca evident nefondata sau în temeiul art.4 (care arată cazurile în care nu se acordă statutul de refugiat), termenul de depunere a plângerii este de 2 zile (art.21, alin.2).

Plângerea este de competența judecătorei în a cărei rază teritorială se află structura Oficiului Național pentru Refugiați care a emis hotărârea și suspendă executarea dispoziției de părăsire a teritoriului (art.21, alin.3).

Instanța soluționează plângerea în termen de 10 zile și pronunță o hotărâre motivată, prin care (art.21, alin.4):

- respinge plângerea pentru cel puțin unul dintre motivele prevăzute de art. 19 alin. 1 (care arată motivele pentru care cererea de acordare a statutului de refugiat este considerată evident nefondată);

- admite plângerea și dispune ca structura competentă a Oficiului Național pentru Refugiați care a emis hotărârea să analizeze cererea în procedură ordinară.

Având în vedere că, prin Decizia nr. 176 din 29.05.2001, Curtea Constituțională, a declarat neconstituțional art.20, alin.5 din O.G. nr. 102/2000 care prevedea că, hotărârea definitivă este executorie de drept³, în forma republicată a ordonanței acest articol a devenit art.21, alin. 5 care prevede că, hotărârea este definitivă și irevocabilă.

C. Procedura în cazul cererilor pentru acordarea statutului de refugiat depuse în punctual de control de trecere a frontierei de stat

a. Cererea depusă în această situație se înaintează de îndată structurii competente a Oficiului Național pentru Refugiați care o analizează și pronunță o hotărâre în termen de 2 zile de la primire (art.22, alin.1).

b. După efectuarea interviului și analizarea motivelor invocate pentru acordarea statutului de refugiat, funcționarul competent poate hotărî, în raport de datele privind situația din țara de origine (art.22, alin.2):

- acordarea unei forme de protecție și a dreptului de a intra în România, dacă solicitantul se află în una dintre situațiile prevăzute la art. 2, 3 sau 5;

- acordarea dreptului de a intra în România și de a avea acces la procedura ordinară de soluționare a cererii sale de acordare a statutului de refugiat, dacă cererea sa nu poate fi respinsă pentru unul dintre motivele prevăzute la art.19 alin.1 (referitor la motivele în care cerea pentru acordarea statutului de refugiat este considerată evident nefondată);

- respingerea cererii ca nefondată.

c. Împotriva hotărârii de respingere a cererii, străinul poate depune o plângere în termen de 2 zile de la comunicare (art.22, alin.3).

Plângerea se depune la structura Oficiului Național pentru Refugiați care a emis hotărârea, care o înaintează de îndată judecătorei în a cărei rază teritorială se află (art. 22, alin.4).

Instanța soluționează plângerea în termen de 5 zile și pronunță o hotărâre motivată, prin care (art.22, alin.5):

- respinge plângerea pentru cel puțin unul dintre motivele prevăzute la art. 19, alin.1 (când se constată că acesta este evident nefondată);

- admite plângerea, dispunând ca structura competentă a Oficiului Național pentru Refugiați care a emis hotărârea să analizeze cererea în procedură ordinară și permite accesul solicitantului în teritoriu.

În aceste din urmă cazuri hotărârea instanței este irevocabilă (art.22, alin.6).

Redactarea inițială a O.G. nr. 102/2000 prevedea că, hotărârea este motivată, definitivă și executorie de drept, putând fi atacată cu recurs în termen de 5 zile de la

---

³ Ion P. Filipescu, Andrei I. Filipescu, *Tratat de drept internațional privat*, Ed. Monitorul Oficial, București, 2004, op. cit., pag. 199.

comunicare (art.21, alin.6 din O.G. nr. 102/2000). Prin decizia nr. 176 din 29 mai 2001, Curtea Constituțională a declarat neconstituțional art.21, alin.6 din O.G. nr.102/2000 referitor la caracterul definitiv și executoriu de drept al hotărârilor judecătorești.

Legea nr. 323 din 27 iunie 2001 este ulterioară pronunțării deciziei C.C.R. nr.176/2001 prevăzând că art.21, alin. 6 din O.G. nr.102/2000 are următoarea redactare: hotărârea instanței este definitivă și irevocabilă⁴ (în loc de definitivă și executorie de drept, cum prevedea O.G. nr. 102/2000).

Prin urmare, O.G. nr. 102/2000, republicată, prevede prin art. 22, alin.6 că, hotărârea este irevocabilă.

d. Străinul care solicită acordarea statutului de refugiat în România rămâne în zona de tranzit din punctul de control pentru trecerea frontierei de stat până la primirea hotărârii de aprobare a intrării în România sau, după caz, până la rămânerea definitivă și executorie a hotărârii de respingere a cererii pentru acordarea statutului de refugiat, dar nu mai mult de 20 de zile de la intrarea în zona de tranzit (art.23, alin.1).

Zona de tranzit este definită de dispoziția legală (art.23, alin.2).

Solicitantul statutului de refugiat poate fi cazat în centre speciale de primire și cazare aflate în apropierea punctelor de control pentru trecerea frontierei de stat, stabilite prin ordin al ministrului administrației și internelor și având regimul juridic al zonei de tranzit (art.23, alin.3).

După expirarea termenului de 20 de zile prevăzut de art. 23, alin. 1, dacă cererea este soluționată printr-o hotărâre definitivă și executorie, străinului i se poate permite intrarea în țară (art.23, alin.4).

Pe perioada în care se află în punctul de control pentru trecerea frontierei de stat, solicitantul statutului de refugiat are dreptul la asistență juridico-socială și la ajutoare umanitare din partea organizațiilor neguvernamentale cu atribuții în materie de refugiați, precum și din partea reprezentanței din România a Înalțului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați și, de asemenea, au drepturile și obligațiile prevăzute la art.14 (drepturi pe care le are solicitantul până la soluționarea cererii sale prin hotărâre definitivă și irevocabilă), cu excepția celor care intră în contradicție cu prevederile acestei proceduri (art.23, alin.7).

4 Drepturile și obligațiile refugiaților și ale persoanelor care au dobândit o formă de protecție

A. Străinul care are statutul de refugiat sau beneficiază de o altă formă de protecție are următoarele drepturi prevăzute de art.24, alin. 1.

B. *Minorii neînsoțiți* care nu au împlinit vârsta de 18 ani beneficiază de aceeași protecție oferită, în condițiile legii, minorilor români aflați în dificultate.

C. *Obligații.* Străinul care beneficiază de una din formele de protecție prevăzute la art. 2 (statutul de refugiat), art.3 (statutul de refugiat acordat, după caz, soției sau soțului refugiatului, precum și copiilor minori ai acestuia) sau art.5 (străinul care nu îndeplinește condițiile pentru acordarea statutului de refugiat, dar se găsește în situațiile speciale prevăzute de acest articol, beneficiind de protecția umanitară condiționată) are următoarele obligații (art.25):

a. să respecte Constituția României, legile și celelalte acte normative emise de autoritățile române;

⁴ Ion P. Filipescu, Andrei I. Filipescu, *Tratat de drept internațional privat*, Ed. Monitorul Oficial, București, 2004, op. cit., pag. 200.

b. să aibă o conduită corectă și civilizată, să respecte măsurile stabilite de organele române competente în materie de refugiați și să răspundă la solicitările acestora;

c. să evite provocarea oricăror stări conflictuale sau incidente cu populația ori comiterea unor fapte ce pot intra sub incidența legii penale;

d. să se supună regulilor privind regimul juridic al străinilor, în măsura în care legea nu dispune altfel.

D. Persoana care a dobândit o formă de protecție are obligația să ramburseze ajutorul primit potrivit art. 24, alin.1 lit.n (din motive obiective este lipsit de mijloacele de existență necesare, putând primi ajutorul maximum 6 luni, cu posibilitatea prelungirii pentru încă maximum 3 luni), dacă a realizat venituri care permit acest lucru, fără a fi afectată întreținerea sa și a familiei sale (art.26, alin.1).

5. Încetarea formei de protecție Statutul de refugiat, inclusiv cel acordat, după caz, soției, soțului, precum și copiilor minori, de asemenea protecția umanitară condiționată, încetează în următoarele situații (art.27, alin.1):

a. beneficiarul formei de protecție s-a repus în mod voluntar sub protecția țării a cărei cetățenie o are;

b. după ce și-a pierdut cetățenia, a redobândit-o în mod voluntar;

c. a dobândit o nouă cetățenie și se bucură de protecția statului a cărei cetățenie a dobândit-o;

d. s-a restabilit în mod voluntar în țara pe care a părăsit-o ori în afara căreia a stat ca urmare a motivelor pentru care a obținut forma de protecție;

e. nu mai poate continua să refuze protecția țării a cărei cetățenie o are datorită faptului că împrejurările în urma cărora a dobândit una din formele de protecție prevăzute la art.2, 3 (statutul de refugiat, inclusiv cel acordat după caz, soției, soțului, precum și copiilor minori) și art.5 (protecția umanitară condiționată) au încetat să existe și nu poate invoca, pentru a motiva acest refuz, motive imperioase ce se referă la persecuții anterioare; aceste dispoziții nu se aplică persoanei căreia i s-a acordat una din formele de protecție prevăzute la art. 2,3,5 și care, din motive imperioase ce se referă la persecuții anterioare refuză protecția țării a cărei cetățenie o are;

f. fiind o persoană fără cetățenie, este în măsură să se întoarcă în țara în care avea reședința obișnuită, nemaexistând împrejurările în urma cărora a dobândit una din formele de protecție prevăzute la art. 2,3 și 5; aceste dispoziții nu se aplică persoanei căreia i s-a acordat una din formele de protecție menționate și care, din motive imperioase ce se referă la persecuții anterioare, refuză să se întoarcă în țara în care în mod obișnuit își avea reședința.

6. Anularea formei de protecție. Intervine în următoarele situații (art.28, alin.1):

a. acordarea ei s-a făcut în baza unor declarații false sau a fost obținută de solicitant în mod fraudulos și nu există alte motive care să conducă la menținerea formei de protecție acordate sau la acordarea unei alte forme de protecție;

b. după acordarea formei de protecție s-a descoperit că străinul se află în una dintre situațiile prevăzute la art. 4 (când nu se acordă statutul de refugiat); aceste dispoziții se aplică numai în cazul străinului care a obținut statutul de refugiat.

7. Cine constată încetarea sau dispune anularea formei de protecție. Se constată sau se dispune prin hotărârea motivată de către funcționarii competenți ai Oficiului Național pentru Refugiați, anume desemnați (art.13, alin.2 și art.29, alin.1), din oficiu sau la propunerea uneia din instituțiile cu atribuții în domeniul securității naționale sau al ordinii publice.

Constatarea încetării sau dispunerea anulării formei de protecție nu produce efecte cu privire la membrii de familie ai persoanei cu privire la care a fost emisă hotărârea motivată (art.29, alin.2).

În funcție de motivele care au stat la baza pronunțării hotărârii de încetare sau anulare a formei de protecție, funcționarul competent al Oficiului Național pentru Refugiați poate dispune, după caz, părăsirea teritoriului (art.29, alin.3).

Împotriva hotărârilor de constatare sau de anulare a formei de protecție, străinul poate face plângere în condițiile prevăzute de O.G. nr. 102/2000, republicată, după caz, în procedura ordinară sau în procedura accelerată (art.29, alin.4).

Dacă rămâne în continuare pe teritoriul României, persoana căreia i s-a retras ori i s-a anulat forma de protecție acordată se supune prevederilor privind regimul juridic al străinilor în România (art.30).

8. *Oficiul Național pentru Refugiați* Este autoritatea centrală responsabilă de implementarea politicilor României în domeniul refugiaților, precum și de aplicarea dispozițiilor O.G. nr.102/2000, republicată, din cadrul Ministerului Administrației și Internelor (art.31, alin.1).

Pentru aplicarea dispozițiilor prevăzute de O.G. nr.102/2000, republicată, se vor înființa, prin ordin al ministrului administrației și internelor, în subordinea Oficiului Național pentru Refugiați, centre de primire și cazare a persoanelor solicitante ale statutului de refugiat și refugiaților (art.31, alin.2). Organizarea, funcționarea și atribuțiile Oficiului Național pentru Refugiați sunt stabilite prin regulamentul aprobat prin H.G. nr.737/2001

9. *Statutul personal al străinului care a dobândit o formă de protecție.* Este supus legii țării de origine (art.36, alin.1). Drepturile care decurg din statutul personal, dobândit anterior de străinul căruia i-a fost acordată o formă de protecție, sunt recunoscute de statul român, în condițiile legii (art.36, alin.2).

10. *Stabilirea domiciliului refugiatului.* Ministerul Administrației și Internelor poate aproba refugiatului, în timpul șederii sale pe teritoriul României, în funcție de gradul integrării sale în societate, stabilirea domiciliului în țară, în condițiile reglementărilor legale privind regimul străinilor în România (art.37).

11. *Lipsa discriminărilor și neaplicarea unor sancțiuni penale.* Dispozițiile legale ale O.G. nr. 102/2000, republicată, se aplică fără discriminare pe motive de rasă, religie, țară de origine, cetățenie, handicap (art.34, alin.1). Solicitanților statutului de refugiat nu li se aplică sancțiuni penale pentru motivul intrării sau șederii ilegale pe teritoriul României (art.34, alin.2).

12. *Statutul refugiaților în alte state*

a) Statutul de refugiat în Austria este reglementat prin Legea nr. 8/1992 privind azilul; acest statut îl poate obține orice persoană care de teama de a nu fi persecutat pe motive rasiale, religioase, de cetățenie sau de apartenență la grupuri sociale sau partide politice se află în afara țării sale de cetățenie și nu se poate întoarce în țară sau se teme să se întoarcă acolo⁵ (asemănător reglementării noastre).

b) În Belgia, dreptul de azil pentru refugiați politici este reglementat printr-o serie de acte normative interne: Legea străinilor din 1980, Legea refugiaților din 1987.

c) În Chile, străinilor care solicită protecție personală li se poate elibera, în condițiile legii, o viză pentru refugiați. În acest stat, azilul este provizoriu, deci azilul nu este un drept, ci un remediu.

⁵ A. Fuerea, Drept internațional privat, Ed. Universul Juridic, București, 2005, op. cit., p. 113-132.

d) Dreptul de azil în Elveția este reglementat prin Legea din 26 iunie 1998. Potrivit legislației elvețiene, este considerat refugiat, orice persoană a cărei viață, integritate corporală sau libertate sunt serios periclitate în țara lor de origine sau în țara de proveniență, din cauza rasei, religiei, cetățeniei, apartenenței la un grup social sau partid politic; de regulă azilul este acordat pentru o perioadă determinată, în situații de conflicte interne violente în diferite state, în situații de război civil sau război.

e) În Finlanda, în comparație cu alte state europene, anual, sunt puțini solicitanți de azil, deoarece această țară primește un număr fix de refugiați.

f) În Franța, statutul de refugiat se acordă în condiții asemănătoare celor prevăzute de legislația română. Acest statut se acordă la cerere străinului care dovedește faptul că în țara sa de origine are temeuri justificate de a fi persecutat pentru considerente de rasă, cetățenie, religie, apartenență la un anumit grup social sau pentru opiniile sale politice⁶.

g) În Germania, legislația prevede faptul că persoanele îndreptățite la azil beneficiază de regimul juridic prevăzut de Convenția internațională privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva în anul 1951⁷.

h) În Guatemala, statutul refugiaților și al persoanelor fără cetățenie este reglementat potrivit acordurilor și convențiilor internaționale la care această țară este parte

i) În Spania, azilul poate fi cerut de orice străin care îndeplinește condițiile prevăzute în acordurile internaționale ratificate de această țară

j) Străinul care dorește să obțină statutul de refugiat în Australia, trebuie să se încadreze într-una din următoarele categorii: programul indo-chinez, programul est-european, programul latino-american, programul african, programul Orientul Mijlociu

k) În S.U.A., statutul de refugiat se acordă oricărei persoane care este în afara acestei țări, în țara sa de cetățenie ori, în cazul unei persoane fără cetățenie, se află într-o țară în care în mod obișnuit locuiește și este în imposibilitatea de a primi protecția, fiind supusă persecuției sau unei temeri bine justificate de persecuție pe motiv de rasă, religie, cetățenie, apartenență la un anumit grup social sau partid politic.

l) India acordă sprijin refugiaților, deși nu există o lege care să reglementeze statutul refugiaților, problema fiind considerată a fi de natură internă, și nu una internațională.

---

⁶ A. Fuerea, *Drept internațional privat*, Ed. Universul Juridic, București, 2005, op. cit., p. 113-132.

⁷ A. Fuerea, *Drept internațional privat*, Ed. Universul Juridic, București, 2005, op. cit., p. 113-132